

Sygn. akt VIII C 4146/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 listopada 2015 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi VIII Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: S.S.R. Bartek Męcina

Protokolant: sekr. sąd. Dorota Piasek

po rozpoznaniu w dniu 26 października 2015 roku w Łodzi

na rozprawie sprawy

z powództwa Miasta Ł.- (...)w Ł.

przeciwko B. Ż.

o zapłatę

1. oddała powództwo,

2. zasądza od powoda Miasta Ł.- (...) w Ł. na rzecz pozwanej B. Ż. kwotę 617 zł. (sześćset siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu

Sygn. akt VIII C 4146/14

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 22 października 2014 r. Miasto Ł. – (...)w Ł., reprezentowany przez pełnomocnika będącego radcą prawnym, wniósł o zasądzenie od pozwanej B. Ż. na swoją rzecz kwoty 3.770,80 zł. wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych. W uzasadnieniu powód wskazał, że w dniu 27 października 2011 r. zawarł z pozwaną umowę o dofinansowanie w formie przyznania jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej. Na podstawie § 3 pkt. 6 umowy pozwana była zobowiązana do zwrotu równowartości podatku VAT odzyskanego zgodnie z ustawą o podatku od towarów i usług. W piśmie z dnia 19 lutego 2014 r. pozwana poinformowała powoda, że skorzystała z prawa do obniżenia podatku VAT w wysokości 3.770,80 zł. Pomimo wezwania pozwana nie zwróciła powodowi powyższej kwoty. (pozew k. 3- 5).

W dniu 6 listopada 2014 r. Sąd Rejonowy dla Łodzi Widzewa w Łodzi wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, w którym nakazał, aby B. Ż. zapłaciła na rzecz powoda kwotę 3.770,80 zł. z ustawowymi odsetkami od dnia 22 października 2014 r. do dnia zapłaty oraz koszty procesu. (nakaz zapłaty k. 56)

W sprzeciwie od powyższego nakazu zapłaty, B. Ż. reprezentowana przez pełnomocnika będącego adwokatem, wniosła o oddalenie powództwa w całości, podnosząc zarzut nieistnienia roszczenia z uwagi na to, że pozwana na podstawie umowy nie była zobowiązana do zwrotu podatku VAT w przypadku skorzystania z prawa do obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego w ramach prowadzenia działalności gospodarczej, a także z uwagi na zrzeczenie się przez powoda przedmiotowego roszczenia. W uzasadnieniu pozwana wskazała, że już przy składaniu wniosku uzyskała informację, iż zgodnie z umową będzie zobowiązana do zwrotu równowartości podatku VAT naliczonego w związku z zakupem towarów nabywanych w ramach dofinansowania, wyłącznie w przypadku

ubiegania się o zwrot podatku. Identyczna informacja została powódce powtórzona przy podpisywaniu umowy. Ponadto B. Ż. wyjaśniła, że w piśmie z 13 marca 2014 r. (...) w Ł. odstąpił od żądania zwrotu podatku VAT. (sprzeciw k. 60- 65).

W piśmie z dnia 24 grudnia 2014 r. pełnomocnik powoda zaprzeczył, aby Dyrektor (...) w Ł. odstąpił od żądania zwrotu podatku VAT, na dowód czego złożył pismo powoda z 3 kwietnia 2014 r. (pismo pełn. powoda k. 85- 86).

Do zamknięcia rozprawy stanowisko stron nie uległo już zmianie. (protokół rozprawy k. 107- 109)

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 27 października 2011 r. B. Ż. zawarła z powodem umowę o dofinansowanie w formie przyznania jednorazowo środków na podjęcie działalności gospodarczej. Paragraf 3 pkt 6 umowy stanowił, iż pozwana zobowiązuje się do zwrotu na rzecz strony powodowej równowartości odzyskanego zgodnie z ustawą z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług, podatku od zakupionych towarów i usług w ramach przyznanego dofinansowania w terminie 14 dni od dnia jego odzyskania. (umowa k. 15- 18, zeznania pozwanej k. 99 w zw. z k. 109).

Po podpisaniu umowy, uwagę męża pozwanej zwrócił paragraf 3 pkt 6 umowy mówiący o sposobie rozliczenia podatku VAT, ponieważ jako jedyny w treści umowy był wydrukowany pogrubioną czcionką. B. Ż. wróciła do pracownicy powoda, z którą przed chwilą podpisywała umowę. Na pytanie pozwanej pracownica odpowiedziała, że paragraf 3 pkt 6 umowy będzie miał zastosowanie wyłącznie wtedy, gdy wystąpi do urzędu skarbowego o zwrot podatku VAT. (zeznania pozwanej k. 99 w zw. z k. 109, zeznania świadka T. Ż. k. 100).

Zgodnie z interpretacją (...) w Ł. B. Ż. nie występowała do Urzędu Skarbowego o zwrot podatku VAT i nie odzyskała nadpłaconego podatku z tego tytułu. Natomiast pozwana dokonała odliczenia podatku naliczonego w kwietniu 2012 r. w kwocie 3.770,80 zł. (informacja k. 48, zeznania pozwanej k. 99 w zw. z k. 109).

(...) w Ł. zwrócił się dwukrotnie do Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej o interpretację przepisów rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej, w tym rozporządzenia z dnia 23 kwietnia 2012 r. (zeznania świadka M. K. k. 108, pismo k. 49).

Pismem z dnia 19 kwietnia 2013 r. (...) w Ł. wezwał B. Ż. do złożenia zaświadczenia z Urzędu Skarbowego dotyczącego m. in. skorzystania z prawa do obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego lub prawa do zwrotu podatku naliczonego. (pismo k. 37, zeznania pozwanej k. 100 w zw. z k. 109).

W odpowiedzi, w dniu 8 maja 2013 r. B. Ż. złożyła oświadczenie, w którym podała, iż w okresie pierwszych 12 miesięcy prowadzenia działalności gospodarczej nie korzystała z prawa do obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego lub prawa do zwrotu podatku naliczonego. (oświadczenie k. 34).

Pismem z dnia 14 czerwca 2013 r. (...)w Ł. zwrócił się do Urzędu Skarbowego Ł. o udzielenie informacji, czy pozwana skorzystała z prawa do obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego lub prawa do zwrotu podatku naliczonego w okresie od 1 listopada 2011 r. (pismo k. 36).

Pismem z dnia 28 czerwca 2013 r. Urząd Skarbowy Ł. poinformował powoda, że B. Ż. skorzystała z prawa do obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego. (pismo k. 37).

W związku z treścią powyższego pisma, w dniu 22 sierpnia 2013 r. (...) w Ł. wezwał B. Ż. do złożenia oświadczenia. (pismo k. 38).

W odpowiedzi, w dniu 4 września 2013 r. B. Ż. złożyła oświadczenie, w którym podała, iż z zakupionych towarów w ramach przyznanego dofinansowania odzyskiwała podatek VAT, który został odliczony w okresie prowadzenia działalności gospodarczej. (oświadczenie k. 39, zeznania pozwanej k. 100 w zw. z k. 109).

W oświadczeniu złożonym tego samego dnia B. Ż. potwierdziła, że skorzystała z prawa do obniżenia podatku należnego o kwotę podatku naliczonego. Jednocześnie pozwana wskazała, że nie wniosła o zwrot równowartości podatku VAT, co nie stanowi naruszenia § 3 pkt 6 umowy. Ponadto pozwana wyjaśniła, że przy podpisywaniu umowy uzyskała od pracownicy powoda informacje, że wyłącznie gdy wystąpi do urzędu skarbowego o zwrot podatku VAT, będzie musiała zwrócić powodowi jego równowartość. (oświadczenie k. 40, zeznania pozwanej k. 100 w zw. z k. 109).

Pismem z dnia 22 lipca 2013 r. pozwany podtrzymał swoje stanowisko, powołując się na przepisy rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 25 lipca 2011 r. w sprawie dokonywania z Funduszu Pracy refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego oraz przyznania bezrobotnemu środków na podjęcie działalności gospodarczej oraz na wyjaśnienia uzyskane z Ministerstwa Pracy i Polityki Socjalnej. (pismo k. 41).

Pismem z dnia 8 listopada 2013 r. pozwana podtrzymała swoje dotychczasowe stanowisko. (pismo k. 42).

Również (...)w Ł. w piśmie z 29 stycznia 2014 r. podtrzymał swoje stanowisko. (pismo k. 43).

Pismem z dnia 6 lutego 2014 r. pełnomocnik pozwanej poinformował, że roszczenie powoda o zwrot równowartości podatku VAT jest całkowicie bezzasadne, na co przytoczył obszernie uzasadnienie. (pismo k. 70- 73).

W odpowiedzi na powyższe pismo, (...)w Ł. pismem z dnia 13 marca 2014 r. poinformował pełnomocnika pozwanej o odstąpieniu od żądania zwrotu podatku VAT. (pismo k. 69).

Pismem z dnia 3 kwietnia 2014 r., (...) w Ł. poinformował pełnomocnika pozwanej, że w powyższym piśmie wystąpił oczywisty błąd pisarski, polegający na tym, że powód faktycznie nie odstępował od żądania zwrotu podatku VAT. (pismo k. 88, zeznania pozwanej k. 100 w zw. z k. 109).

Pismem z dnia 28 kwietnia 2014 r., (...) w Ł. wezwał pozwaną do zapłaty na swoją rzecz kwoty 3.770,80 zł. z powodu niedotrzymania warunku określonego w § 3 pkt. 6 umowy o dofinansowanie w formie przyznania jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej. (wezwanie k. 50, zeznania pozwanej k. 100 w zw. z k. 109).

B. Ż. rozpoczęła działalność gospodarczą w dniu 7 listopada 2011 r. pod nazwą Firma handlowa (...). (zaświadczenie k. 35)

Powyższy stan faktyczny sąd ustalił na podstawie załączonych do akt sprawy dokumentów oraz przeprowadzonych w sprawie dowodów z zeznań pozwanej oraz świadka T. Ż., a pośrednio także na podstawie zeznań świadków M. K. i W. B..

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo nie było zasadne i nie zasługiwało na uwzględnienie.

(...) w Ł. wniósł o zasądzenie od B. Ż. na swoją rzecz kwoty 3.770,80 zł. tytułem równowartości odzyskanego podatku VAT. Swoje roszczenie powód oparł o § 3 pkt. 6 umowy z dnia 27 października 2011 r. o dofinansowaniu w formie przyznania jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej. W ocenie powoda, na tej podstawie pozwana była zobowiązana do zwrotu równowartości podatku VAT odzyskanego zgodnie z ustawą o podatku od towarów i usług. Zdaniem Sądu ze stanowiskiem powoda nie sposób się zgodzić. Wynika to przede wszystkim ze sposobu interpretacji wskazanego zapisu umowy z dnia 27 października 2011 r. Pozwana zeznała, że zaraz po podpisaniu umowy zwróciła się do pracownicy powoda, z którą przed chwilą podpisała umowę, o wyjaśnienie znaczenia § 3 pkt. 6. Wówczas pracownica (...) w Ł. poinformowała, że tylko w przypadku zwrócenia się do urzędu skarbowego o zwrot nadpłaconego podatku VAT, B. Ż. będzie zobowiązana zwrócić kwotę tego podatku. W ocenie Sądu podkreślenia wymaga fakt, że powyższe zeznania pozwanej znajdują potwierdzenie nie tylko w relacji jej męża, T. Ż., ale także pośrednio w zeznaniach pracownicy powoda, M. K.. Na rozprawie w dniu 26 października 2015 r. M. K.

zeznała „Przed uzyskaniem pierwszej interpretacji informowałam wszystkich, że jeżeli wystąpią o zwrot naliczonego podatku VAT to będą go musieli zwrócić Urzędowi Pracy”.

Bez wątpienia zapis § 3 pkt. 6 umowy z dnia 27 października 2011 r. o dofinansowaniu w formie przyznania jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej, był niejasny i sprawiał wątpliwości interpretacyjne nie tylko beneficjentom umów, ale także samemu powodowi. Świadczy o tym wyraźnie okoliczność zwrócenia się przez (...) w Ł. do Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej o interpretację przepisów dotyczących zwrotu równowartości podatku VAT odzyskanego zgodnie z ustawą o podatku od towarów i usług i to aż dwukrotnie. Powyższa okoliczność znajduje potwierdzenie w zeznaniach M. K. i W. B.. Do pozwu powód załączył pismo Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej z dnia 20 marca 2014 r. zawierające interpretację rozporządzenia z dnia 23 kwietnia 2012 r. w sprawie dokonywania z Funduszy Pracy refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego oraz przyznawania środków na podjęcie działalności gospodarczej. Z zeznań M. K. wynika, że powód występował do Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej o interpretację wskazanych przepisów już w 2011 r. Jednak powód nie udowodnił, że jego pracownicy zostali właściwie przeszkoleni i udzielali spójnych, konsekwentnych pouczeń w tym zakresie, a także od którego momentu zaczęli to robić. Poza tym sam fakt wystosowania do ministerstwa pisma z wnioskiem o interpretację prowadzi do oczywistego wniosku, iż do tego czasu pracownicy powoda nie mieli przemyślanej i przedstawionej wcześniej jako obowiązującej w całym urzędzie koncepcji tego, jak rozumieć należy odzyskanie podatku VAT. Powyższe wskazuje również na to, iż pracownicy (...) w Ł. do tego czasu nie byli świadomi możliwości wystąpienia problemu z interpretacją przepisów dotyczących zwrotu podatku VAT. O problemach z interpretacją omawianych przepisów świadczy również pismo (...) w Ł. z dnia 13 marca 2014 r., złożone w odpowiedzi na pismo pełnomocnika pozwanej, zawierające obszernie uzasadnienie. W piśmie powód poinformował pełnomocnika pozwanej o odstąpieniu od żądania zwrotu podatku VAT. Co prawda w kolejnym piśmie powód informował, że w jego piśmie z dnia 13 marca 2014 r. brakowało słowa nie, jednak w ocenie Sądu sformułowanie treści pisma powoda jasno wskazuje, że nie była to oczywista omyłka pisarska.

W ocenie Sądu strony stosunku prawnego wiąże wykładnia przyjęta przy jego zawieraniu, dlatego przez jej pryzmat należy ustalić zgodny zamiar stron i celu umowy. Dokonana następnie w sposób arbitralny przez (...) w Ł. zmiana tej wykładni w zakresie, w jakim kreuje prawa i obowiązki pozwanej w sposób mniej dla niej korzystny od pierwotnie zakładanego, nie może w analizowanym stanie faktycznym zasługiwać na ochronę. Jak podnosi się bowiem w literaturze prawniczej, przez „zgodny zamiar stron” rozumieć należy wspólne uzgodnienie istotnych dla danego typu czynności prawnej postanowień bądź w samej umowie, bądź poza nią. Prawidłowa bowiem wykładnia umowy nie może pomijać postanowień sformułowanych także poza jej tekstem, te zaś – jak wykazało przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe, obowiązek uiszczenia równowartości podatku VAT ograniczały do sytuacji uzyskania jego zwrotu z urzędu skarbowego. Prezentowane wyżej stanowisko znajduje oparcie w kombinowanej metodzie wykładni, zakładającej ustalenie sensu oświadczenia woli przy uwzględnieniu rzeczywistego ukonstytuowania się jego znaczenia pomiędzy stronami. Oznacza to, iż uznaje się za wiążący sens oświadczenia woli, w jakim zrozumiała go zarówno osoba składająca jak i odbierająca oświadczenie woli. Z uwagi na to, iż w sprawie niniejszej na etapie nawiązywania stosunku prawnego obie jego strony przyjmowały to samo znaczenie złożonego oświadczenia woli, za zbędne w okolicznościach sprawy uznać należało przechodzenie do drugiej, obiektywnej fazy wykładni, w której właściwy sens złożonych oświadczeń podlegały ustaleniu na podstawie przypisania normatywnego, czyli tak, jak adresat sens ten rozumiał i rozumieć powinien. Nadmienić należy jeszcze, iż w nauce prawa cywilnego decydujące znaczenie przypisuje się ochronie zaufania odbiorcy oświadczenia woli, która to ochrona przeważa nad rozumieniem nadawcy, przyjmuje się bowiem, iż formułując oświadczenie woli nadawca winien to uczynić w taki sposób, aby było ono zgodnie z jego wolą zrozumiane przez odbiorcę. Zgodnie zatem z kombinowaną metodą wykładni priorytetową regułą interpretacyjną oświadczeń woli składanych indywidualnym adresatom stanowi rzeczywista wola stron w dacie zawierania umowy. Zastosowanie tej reguły wymaga wyjaśnienia, jak strony rzeczywiście zrozumiały złożone oświadczenia woli, w szczególności zaś, jaki sens łączyły z użytym w oświadczeniu woli zwrotem lub wyrażeniem. W razie ustalenia, że były to te same treści myślowe, pojmowany zgodnie sens oświadczenia woli trzeba uznać za wiążący (Komentarz do Kodeksu cywilnego, Księga pierwsza, Część ogólna, Stanisław Dąbrowski, Stanisław Rudnicki, wydanie 9, Wydawnictwo Prawnicze Lexis Nexis Warszawa 2009r., str. 315 – 317, numery brzegowe 3 – 5).

Biorąc pod uwagę powyższe okoliczności, a mianowicie niejasność i nieprecyzyjność zapisu § 3 pkt. 6 umowy z dnia 27 października 2011 r., pogłębioną i umocnioną informacją udzieloną przez pracownicę powoda, zdaniem Sądu nie ulega wątpliwości, że roszczenie powoda nie zasługiwało na uwzględnienie. Na powodzie, jako na profesjonalistcie w obrocie prawnym spoczywał obowiązek sformułowania zapisów umowy w sposób nie budzący wątpliwości interpretacyjnych. Tym bardziej, na co zwrócił uwagę pełnomocnik B. Ż., że w dniu 27 października 2011 r. przedstawiono pozwanej gotowy wzorzec umowy opracowany przez powoda, w treść którego pozwana nie miała możliwości ingerować. Z tej przyczyny powództwo w przedmiotowej sprawie przeciwko B. Ż. musiało podlegać oddaleniu, jako niezasadne.

O kosztach postępowania sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. ustalając, że pozwana wygrała proces w całości. Powód winien zatem zwrócić pozwanej koszty niezbędne poniesione w celu obrony jej słusznych praw (art. 98 § 3 k.p.c.). Koszty poniesione przez pozwaną wyniosły łącznie 617 zł i obejmowały koszty zastępstwa adwokata w kwocie 600 zł (§ 6 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokatów oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu) oraz 17 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa. Mając na uwadze powyższe, Sąd zasądził od powoda na rzecz B. Ż. kwotę 617 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.